دانشگاه اوسلو

فرهیختگان| دانشگاه اوسلو در کشور نروژ قرار دارد. نروژ از کشورهای اسکاندیناوی است که سال‌های متمادی رتبه بسیار خوبی در مرفه‌ترین کشورهای دنیا داشته است. این در حالی است که بسیاری از دست‌اندرکاران این حوزه معتقدند نروژ بی‌شک مرفه‌ترین کشور دنیا برای زندگی است. بین دانشگاه‌های مختلفی که در این کشور قرار دارد، دانشگاه «اوسلو» یکی از مراکزی است که علاوه‌بر رتبه بسیار خوبی که در سیستم‌های رتبه‌بندی، امکانات تحصیلی و رفاهی بسیار خوبی هم دارد. دانشجویان بسیار زیادی در سراسر دنیا سال‌هاست که دانشگاه «اوسلو» را به خاطر امکانات ویژه‌ای که در اختیار دانشجویان می‌گذارد، انتخاب و از تحصیل در یکی از مرفه‌ترین دانشگاه‌های دنیا لذت می‌برند.

علم و جهان

معرفی سیستم‌های رتبه‌بندی گوناگون

گرین‌متریک

صدف فاطمی
sadaf.fatemi@fdn.ir

بین تمام روش‌های مختلفی که دانشجویان برای ارزیابی دانشگاه‌ها در پیش می‌گیرند، مراجعه به لیست‌های ارائه شده در سیستم‌های رتبه‌بندی معروف دنیا فاکتوری است که این روزها بسیار استفاده می‌شود. با توجه به اینکه هر کدام از سیستم‌های رتبه‌بندی معیارهای مختلفی را برای ارزیابی به کار می‌گیرند، استناد به رتبه‌های اعلام‌شده منطقی به نظر می‌رسد. دانشگاهیان بسیار زیادی در تمام دنیا وجود پدیده سیستم‌های رتبه‌بندی را در پیشرفت دانشگاه‌ها اتفاق خوبی می‌دانند که می‌توان تاثیر مثبت را آن به وفور دید. علاوه‌بر اینکه دانشگاه‌های معتبر که در لیست ۱۰ مرکز آموزشی برتر قرار دارند، به این بهانه تلاش می‌کنند تا نه‌تنها رتبه خوب قبلی خود را از دست نداده و به رتبه‌های بالاتری هم مانند اول تا سوم دست پیدا کنند، دانشگاه‌های دیگر هم همه هم و غم خود را به کار می‌گیرند تا به این بهانه جای خود را در لیست برترین‌ها باز کنند. بین سیستم‌های رتبه‌بندی بسیار زیادی که در دنیا مشغول فعالیت هستند، برخی‌شان به دلایل گوناگونی مانند اعتبار جهانی محل امن‌تری برای به دست آوردن اطلاعات دانشگاه‌ها شده‌اند. از جمله این سیستم‌های معروف و معتبر می‌توان به «کیواس»، «وبومتریک»، «یواس‌نیوز»، «آی. آر. دابلیو. یو» و درنهایت «گرین‌متریک» اشاره کرد.

معرفی

«گرین متریک»، یک سیستم رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهان است که از سال ۲۰۱۰ ارزیابی دانشگاه‌های جهان را از نظر حفظ محیط‌زیست و گردش اقتصادی آغاز کرد. شاخص‌های ارزیابی شده در این سیستم را در شش دسته کلی می‌توان تقسیم‌بندی کرد:

- زیرسازی (۱۵ درصد)
- انرژی و تغییرات آب و هوا (۲۱ درصد)
- مدیریت مواد زائد (۱۸ درصد)
- استفاده بهینه از آب (۱۰ درصد)
- انواع سیستم‌های حمل‌ونقل (۱۸ درصد)
- کیفیت تحصیلات (۱۸ درصد)

رتبه‌بندی دانشگاه‌های برتر در این سیستم در وب سایت www.greenmetric.ui.ac.id در دسترس است. با وجود آمار و آرقام دقیقی که سیستم‌های رتبه‌بندی هر ساله اعلام می‌کنند، حالا دیگر انتخاب یک مرکز آموزشی خوب و معتبر بسیار راحت‌تر از قبل شده است.

فایده سیستم‌های رتبه‌بندی

دانشجویان به دنبال اینکه می‌خواهند هزینه مصرفی برای درس و تحصیل‌شان را در راهی که آینده روشنی داشته باشد هزینه کنند، می‌توانند به لیست‌های ارائه شده مراجعه کرده و با اطمینان خاطر بیشتری تصمیم‌گیری کنند. همچنین وجود این ابزار این روزها کار مشاوران تحصیلی را هم تا حد زیادی راحت‌تر کرده و به آنها این امکان را می‌دهد که برای انجام مشاوره تحصیلی در انتخاب یک مرکز آموزشی خوب به این لیست‌ها مراجعه کنند و آنها را به‌عنوان معیاری برای سنجش خوبی یا بدی دانشگاه‌ها در نظر بگیرند.

نگاهی به پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی

پایگاه علم انسانی

پیوند نیکپی
p.nikpei@fdn.ir

همیشه همه گزینه‌ها روی میز جمع نمی‌شوند که بتوانند آنچه درست است را انجام دهند. انگار همیشه باید یک پای قضیه بلنگد تا مقصود برنیاید و دست‌هایی در حنا بمانند. اما این‌بار اتفاق دیگری در حوزه مطالعات میان‌رشته‌ای افتاده است که بانی پیشرفت‌هایی بوده که علوم انسانی کشور به آن مدیون است. وزارت علوم و ستاد طرح توسعه تحقیقات علوم انسانی سال ۱۳۸۳ قرارداد ایجاد پژوهشکده‌ای را امضا کردند که امروز مرجع بسیاری از پیشرفت‌ها در همین حوزه است. «پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی» با هدف تبدیل شدن به کانون تفکر تاکنون از بودن در میان دغدغه‌های دانشجویان کشور کم نگذاشته است.

این روزها از اهداف هر سازمانی، که در حوزه علوم انسانی فعالیت می‌کند، بپرسید از کاربردی بودن اهداف و چشم‌اندازهایشان می‌گویند، از اینکه می‌خواهند دور شوند از مرور نظریه‌ها و همگام با حرکت جهان به سوی کاربردی بودن گام بردارند.

اینکه این سازمان‌ها تا چه میزان به این هدف رسیده یا به آن نزدیک شده‌اند را می‌توان از عملکردشان و داشته‌هایشان فهمید؛ موضوعی که درباره این پژوهشگاه روشن است و روی پیشانی آن حک شده عملگرا بودن و تلاش برای انجام پژوهش‌هایی است که میان رشته‌ها ارتباط برقرار کند، شاید که بیگانگی میان رشته‌ها کمتر شود و کارنامه این پژوهشگاه درخشان‌تر.

مرور افتخارات و فعالیت‌ها و گوش دادن به حرف‌های مسئولان این پژوهشکده درباره چالش‌ها و مشکلات‌شان نشان می‌دهد که نه از آموزش بازمانده، نه از پژوهش اما عدم توازنی که میان دو کفه سیاست سازمان و فعالیت آن با تغییر مشی ریاست این نهاد به‌وجود آمده موضوعی است که نه‌تنها این مجموعه بلکه بسیاری از نهادهای دیگر هم درگیر آن هستند و کسی هم نمی‌تواند پیش‌بینی کند که دیگر اتفاق نیفتد.

سایه فارابی همه چیز را پوشانده

جشنواره فارابی نامی آشناست. هر جا حرفی از علوم انسانی اسلامی زده می‌شود و هر پژوهشگری که می‌خواهد در این حوزه فعالیت کند باید در این جشنواره داشته‌هایش را ارائه کند. ولی اگر کمی فعالیت‌های این مجموعه را مرور کنیم متوجه می‌شویم جشنواره فارابی تنها نقطه قوت این مجموعه نیست، چراکه کم نیستند فعالیت‌ها و طرح‌هایی که بیشتر از این جشنواره گره از کار دانشگاه و دانشگاهیان باز می‌کنند.

این جشنواره هر ساله با هدف اشاعه مبادی و متون مربوط به علوم انسانی در فرهنگ ایرانی- اسلامی برگزار می‌شود و تریبونی است که از حمایت تام و تمام مراکز پژوهشی- آموزشی فعال در گستره علوم انسانی برخوردار است. همین پشتیبانی و استقبال باعث شده فعالیت‌های این موسسه را، به‌عنوان منبعی برای درآمد و امتیازی که همیشه برای این موسسه ساری و جاری باشد، به سمت خود جلب کند.

بنابراین دیگر فعالیت‌های این پژوهشکده هم تحت‌الشعاع همین مساله حرکت می‌کند؛ یعنی در کنار توجه به مبانی نظری، به کاربردی کردن فعالیت‌های خود توجه می‌کنند.

همچنین ایجاد کتابخانه‌ای که مرجع کامل مطالعات فرهنگی و اجتماعی کشور است، تاسیس شده است. این مجموعه تلاشی است برای قوت گرفتن جشنواره‌ای که می‌توان گفت آبروی پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی است.

تربیت نیروی انسانی کاربلد

هر جا سخن از پژوهش می‌شود، آموزش به‌عنوان شرط اولیه تحقق اهداف آرمانی پژوهش مطرح می‌شود. این پژوهشکده هم همچون دیگر پژوهشکده‌ها برای رسیدن به اهدافش و البته ایجاد درآمد درون سازمانی اقدام به جذب دانشجو کرده است.

> جشنواره فارابی تنها نقطه قوت این مجموعه نیست، چراکه کم نیستند فعالیت‌ها و طرح‌هایی که بیشتر از این جشنواره گره از کار دانشگاه و دانشگاهیان باز می‌کنند

تاکنون بیش از ۵۰ نفر دانشجو در این مجموعه پذیرفته شده‌اند که مسیری متفاوت در زمینه تحصیلات تکمیلی را می‌پیمایند؛ مسیری که هنوز برای دانشگاه‌های کشور بیگانه است و شاید برخی از موسساتی که اقدام به جذب دانشجو به این شیوه کرده‌اند به بیراهه رفته‌اند: دکتری پژوهش‌محور. اگر کمی منصفانه به آنچه این پژوهشکده در مسیر ۹ ساله‌اش پیموده نگاه کنیم، متوجه خواهیم شد ظرفیت چنین جذبی را دارد و به گفته مسئولان این پژوهشگاه دوره‌ها با کیفیتی که باید در حال برگزاری هستند.

پژوهشکده‌ای برای همه

فهرست بلندی از همکاری با ارگان‌ها و دانشگاه‌های کشور حاصل خوش اقبالی این مجموعه نیست. می‌توان گفت این اقبال به دلیل گستره فعالیت‌های این پژوهشکده است که همراه این نهادها در حرکت است تا با استفاده از ظرفیت‌های علمی‌اش به آنها در حل مشکلات‌شان کمک کند.

این همکاری‌ها تنها به مرزهای کشور محدود نمی‌شود. دانشگاه‌های خارج از کشور هم در طرح‌های مشترکی مسیر اشاعه مطالعات میان‌رشته‌ای را هموار کرده‌اند. همین موضوع پل ارتباطی‌ای شده است برای استفاده از روابط این مجموعه به‌منظور ایجاد همکاری میان دیگر موسسات کشور با این دانشگاه‌ها و موسسات خارج از کشور.

پژوهشکده، علم و فناوری را غافلگیر می‌کند

مدیر روابط عمومی پژوهشگاه از موضوعی خبر می‌دهد که از قرار معلوم برای اولین بار در کشور مطرح شده است. ایجاد «حلقه مطالعاتی علم و فناوری» اولویت کاری این پژوهشکده در سال آینده است؛ موضوعی که تاکنون در کشور به آن توجه خاصی نشده است. اهتمام ویژه‌ای که در ماه‌های اخیر این پژوهشکده به دریافت گزارش‌های علمی در زمینه علم و فناوری داشته و استقبال پژوهشگران از این موضوع باعث ایجاد مجموعه‌ای شده که ایده ایجاد حلقه مطالعاتی را قوت می‌بخشد. ریاست مجموعه این موضوع را به‌عنوان اولویت فعالیت در سال ۹۴ مطرح کرده است با این امید که فعالیت‌های این‌چنین برای بسط فعالیت‌های میان رشته‌ای راهگشا باشد. در کنار اینها طرح جدیدی در حال پیگیری است که با جامعه آماری گسترده آن می‌تواند به حل مشکلات دانشگاهی کشور کمک کند. این طرح با نام «در کلاس درس دانشگاه چه می‌گذرد؟» قرار است کلاس‌های درس دانشگاهی را از ابعاد مختلف بسنجد و رتبه‌بندی کیفی براساس معیارهای ایرانی- اسلامی را تنظیم کند. این کار را هم اعضای داخلی مجموعه که شامل هیات‌علمی و عده‌ای از پژوهشگران داوطلب می‌شوند به عهده گرفته‌اند.

دوری از اساسنامه، آفت اهداف پژوهشکده

کم نشنیده‌ایم از انحراف‌هایی که در بدنه هر سازمانی به واسطه تغییرات مدیریتی رخ می‌دهد، اما انگار این حاشیه‌ها در این پژوهشکده از دخالت‌هایی خبر می‌دهند که بیرون سازمانی هستند. این موسسه با توجه به تاسیسش در سال‌های ۸۴-۸۳ با شرایطی مواجه شد که در اساسنامه اشاره چندانی به آن نشده بود؛ یعنی تمرکز بر مسائلی که جزءلاینفک اساسنامه بودند ولی همه اساسنامه نبودند. تمرکز بیشتر روی جمع‌آوری و تدوین تاریخ اندیشه سیاسی به تهیه مجموعه‌ای ۲۷ جلدی انجامید که بیشتر انرژی و توان مجموعه؛ چه از لحاظ مالی و چه از لحاظ انسانی صرف آن شد. این اتفاق اگر چه نقطه جهشی در حوزه اندیشه سیاسی درکشور بود اما این پژوهشکده را از پرداختن به مطالعات فرهنگی دور کرد تا جایی که این نوع مطالعات در آن سال‌ها جایی نداشت. از طرفی دور بودن از فضای دانشگاهی در آن زمان و توجه نکردن به آن باعث شده بود بیشتر مطالعات بر پایه فرضیات و مبانی تدوین شوند که حاصل آنها پاسخگویی به نیازهای آموزش عالی کشور نبود. همین مسائل باعث شده است بعد از تغییر ریاست و برگشت یکی از افرادی که از ستون‌های اولیه تاسیس این پژوهشکده بود این پژوهشکده را با استقبال بیش از پیش پژوهشگران مواجه شود تا بتوانند با استفاده از آنها طرح‌هایی را مطرح کنند که برای اولین‌بار در کشور مطرح می‌شوند.

کتیبه

فصلنامه الکترومغناطیس کاربردی

فرهیختگان| دانش فنی در کشور جدا از آنکه باید کاربردی شود و در صنعت مورد استفاده قرار گیرد از طرفی هم باید با جمع‌آوری یافته‌های دانشگاهیان به اعتلای دانش مکتوب آن کمک کند. همین موضوع باعث شده است دانشگاه‌های تراز اول کشور در این زمینه پیشرو باشند و انتشار این نوع مجلات را در دستور کار خود قرار دهند. «فصلنامه الکترومغناطیس کاربردی» به‌منظور فراهم کردن فضایی علمی و ارتقای فرهنگ پژوهشی در سطح کشور همچنین تعمیق، ترویج دانش و یافته‌های تحقیقاتی، توسعه دانش تولیدشده در شعاع ملی و بین‌المللی منتشر می‌شود. همکاری علمی بین محققان و صاحب‌نظران ازجمله اهداف کلیدی در انتشار مجلات علمی است. در همین راستا با توجه به بهره‌گیری از تجارب قبلی، در محورهای نظریه الکترومغناطیس، منابع الکترومغناطیس، آنتن- انتشار امواج، ادوات و سیستم‌های الکترومغناطیسی، سازگاری و تداخل الکترومغناطیسی، اندازه‌گیری الکترومغناطیسی، مواد الکترومغناطیسی، الکترومغناطیس زیستی و استانداردها در حال فعالیت است. تاکنون چهار شماره از آن به سردبیری حسن مهدیان زیر نظر دانشگاه امام حسین(ع) منتشر شده است و علاقه‌مندان به چاپ اثر در این مجموعه می‌توانند به تارنمای اصلی آن به آدرس http://www.japem.ir مراجعه کنند.

روزشمار آکادمی

کنفرانس بین‌المللی فناوری اطلاعات و دانش

فرهیختگان| هفتمین کنفرانس بین‌المللی فناوری اطلاعات و دانش در تاریخ ۵ تا ۷ خرداد ۱۳۹۴ توسط دانشگاه ارومیه و تحت حمایت سیویلیکا در شهر ارومیه برگزار می‌شود. با توجه به اینکه این همایش به صورت رسمی برگزار می‌شود، همه مقالات این کنفرانس در پایگاه سیویلیکا و نیز کنسرسیوم محتوای ملی نمایه خواهد شد و شما می‌توانید مقالات خود را در این همایش ارائه و از امتیازات علمی ارائه مقاله کنفرانس با دریافت گواهی کنفرانس استفاده کنید. علاقه‌مندان می‌توانند با محوریت مدیریت دانش، داده‌کاوی و پردازش داده‌های عظیم، سیستم‌های مبتنی‌بر وب، سامانه‌های هوشمند و محاسبات نرم، سیستم‌های چندرسانه‌ای، شبکه‌های کامپیوتری، امنیت سایبری، محاسبات توزیع شده و ابری، بازیابی پیشرفته اطلاعات، شبکه‌های اجتماعی، دولت الکترونیک، فناوری اطلاعات و مدیریت، محاسبات فراگیر و اینترنت اشیا و... مقاله‌های خود را برای شرکت در همایش ارسال کنند. همایش در وضعیت اطلاع‌رسانی و آخرین مهلت ارسال مقاله‌ها پایان فروردین‌ماه است. دانشگاهیان برای کسب اطلاعات بیشتر می‌توانند به تارنمای اصلی همایش به آدرس www.iranaict.ir مراجعه کنند.

پیشنهاد روز

از دنیای تکنولوژی چه خبر؟

فرهیختگان| کم نیستند کسانی که پیگیر تازه‌ترین خبرهای علم و فناوری هستند و سایت‌ها را برای اطلاع از آخرین تغییرات در این زمینه بالا و پایین می‌کنند. در حوزه تکنولوژی، مهندس‌ها چه جادوی جدیدی رو کرده‌اند؟ چه قابلیت‌های تازه‌ای به زندگی تکنولوژیک مان اضافه شده؟ در دنیای خودرو چه خبر است؟ طراحان چه ایده تازه‌ای را پرداخته‌اند و شرکت‌های بزرگ چه محصولات تازه‌ای ارائه کرده‌اند؟ داشتن اپلیکیشنی در تلفن همراه که هر روز با دادن این اطلاعات، زحمت بالا و پایین کردن سایت‌ها را از سر کاربران باز کند، خود یکی از گره‌گشایی‌های تکنولوژی است. اپلیکیشن Technology، این امکان را در اختیار کاربرانش قرار می‌دهد که با جست‌وجو در آن از تازه‌ترین اطلاعات در حوزه دانش، فناوری و خودرو آگاه شوند. این نرم‌افزار به گفته طراحانش، بیش از سه هزار مطلب در حوزه تکنولوژی، دیجیتال، خودرو، اطلاعاتی درباره علم روز و... در خود دارد و کاربر می‌تواند با استفاده از قابلیت جست‌وجو در میان مطالب، آنچه را که می‌خواهد در میان این حجم از اطلاعات پیدا کند.

استادان علوم انسانی مطرح کردند

ضرورت بازنگری در جشنواره بین‌المللی فارابی

فرهیختگان| پژوهشگران و استادان حوزه علوم انسانی و اجتماعی عملکرد جشنواره بین‌المللی فارابی را در هفت دوره گذشته بررسی و اعلام کردند که این جشنواره نیازمند بازنگری جدی است.

///

هفته گذشته نشستی برای بررسی و بازبینی فعالیت‌های جشنواره بین‌المللی فارابی از جمله روند بررسی آثار، اهداء جوایز، استفاده از پتانسیل‌های کشف شده در حوزه علوم انسانی توسط جشنواره، نقش دولت و انجمن‌های علمی در این جشنواره، حمایت هدفمند از پژوهشگران و... برگزار شد. در این نشست جمعی از اعضای دبیرخانه دائمی، نمایندگان وزارت علوم، تعدادی از برگزیدگان، داوران و دست‌اندرکاران دوره‌های مختلف جشنواره و مدیران انجمن‌های علمی حضور داشتند.

حاضران در جلسه، مبنای مطلوب ساختار جشنواره را اتکای بیشتر بر اجتماع و گروه‌های علمی دانستند و تاکید کردند که می‌توان از حضور دولتمردان نیز بهره برد، اما انتقاد برخی از شرکت‌کنندگان نسبت به عملکرد جشنواره در دوره‌های گذشته نه‌تنها پیشنهاد تغییر آیین‌نامه جشنواره بلکه بازنگری مفهومی در علوم انسانی و اجتماعی و بازاندیشی در چرایی و چگونگی برگزاری این جشنواره را به‌عنوان اولویت نخست شامل شد.

شرکت‌کنندگان در جلسه درباره لزوم چرخش روند کنونی جشنواره از کمیت به کیفیت چه از نظر تعداد شرکت‌کنندگان و چه از نظر تعداد برندگان و برگزیدگان اتفاق نظر داشتند و راهکارهایی برای اثربخشی علمی بیشتر و تغییراتی در روند ارزیابی آثار مطرح کردند تا امکان شکل‌گیری شبکه‌ای از محققان و پژوهشگران حوزه علوم انسانی و اجتماعی کشور فراهم شود.

در پایان این نشست، براساس تجربه و عملکرد هفت دوره جشنواره بین‌المللی فارابی، بازبینی روند و اهداف جشنواره به‌عنوان پیشنهادی به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مطرح و تایید و مقرر شد پیشنهادهای اجرایی به شکل بسته‌ای مکتوب در اختیار وزارت علوم قرارگیرد.